

Բասիլայել Պատկանյան

Անպամած Մասիս

Հրսկա Մասիսը ճակատը պարզեց,
Անուշ ժրպիտը ցուաց աչերեն,
Անպրոպի ձայնով ահեղ նա գոչեց
Ու այսպես ասաց Ղազիբեգ սարին:

«Գիներճա՛ն եղբայր, ինչո՞ւ ես թըմրած,
Անոթ չէ՞ անհոգ մընաս դու այսքան .
Չարթե՛, աչերըդ ճմռե՛ քընեած,
Տե՛ս, ի՞նչ է անում եղբայր մեր Բալքան» . . .

Գիտեն, տեսել եմ, ասաց Ղազիբեգ,
Բալքանի բախտը շնորհ է Վալգային .
Այդ շնորքից մասնիկ չի հասնիլ երբեք
Ո՛չ իմ գավակաց և ո՛չ քու հային:

«Ես շնորհը չուզեմ, ասաց Արարատ,
Օտարին, փրշրանք շան առջև ձրգած,
Ես ունիմ որդիք՝ որդիք հարազատ,
Ու թիվն է նոցա հինգ միլիոն համրած:

Դու մեկ դիր ականջ, ի՛նչպես ձայն կուտամ
Իմ համատարած ցրրված հայերուն,
Տե՛ս, ի՛նչպես որդիքս պիտ վազեն, պիտ գան

Տալ Հայաստանին արագ օգնություն»:

Ասաց ու ձայնը ձրգեց նա ուժգին,
Թընդացին դաշտեր, հովիտներ, ձորեր,
Գետերն վախեցին ընթացքը նախկին,
Ալեկոծվեցան կապուտակ ծովեր:

«Եկեք, իմ որդիք, եկե՛ք դուք արագ,
Ահա՛ բացվեցավ դուռն ազատության,
Ահա՛ ցանկալին հասավ ժամանակ,
Ջախել-ջախջախել ըստրրկի շրթան:

Դ-ո՛ւ, կաթողիկոս, հորինե՛ կոնդակ՝
Ջորեն Խոխոցիմ գեղի Հովսեփին,
Դ-ո՛ւ, եպիսկոպոս, գրրե՛ հորդորակ՝
Նըման հոգեշունչ սուրբ Եղիշեին:

Դ-ո՛ւ, երեց, ձեռք առ Սուրբ Գիրք ու մահակ
Նըման անվեհեր, արի Ղևոնդին,
Խոսքով ու գործքով եղի՛ր օրինակ,
Վառե՛ սրտերը իմ ժողովրդին:

Դ-ո՛ւ, Հայ գորապետ, գրթա հայերին,
Ինչպես գրթաց քու նախատիպ վարդան,
Քաջություն շընչե՛ վախկոտ սրբտերին,
Սովրեցո՛ւր խաղցնել թուր ու հըրացան:

Մի՞թե՛ կըդասես, ո՛վ վաճառական,
Քու գանձը գեր քան փառքը քու ազգին,
Միրական եղբարց քու ազատության
Մի՞թե՛ չես գոհիլ քու դիզած ոսկին:

Ու դո՛ւ, ազգ հայոց, քեզ պետք է սովրել

Մի անգամ թափել արյուն հորդառատ,
Քանց կյանք ըստըրկի հավիտյան տանել,
Քանց արյուն ոթել ամեն օր կաթ-կաթ:

Այսպես խոսեցավ միամիտ Մասիս,
Ղազիբեգ քրթի տակ շատ ծիծաղեց . . .
Գընացին անցան օր, շաբաթ, ամիս,
Ոչ ոք հայերից տեղեն չըշարժեց:

Մասիսը նորից ու նորից խոսեց,
Բայց նորա խոսքը օդի մեջ կորան,
Հայրը յուր որդոց անհամբեր սպասեց,
Որդիքը խեղճ հոր օգնության չեկան:

Խորունկ խոցվեցավ Մասիսի հոգին,
Որ գլավակներեն մընաց անայցել . . .
Եվ այդ օրիցը խըղճուկ ծերուկին
Դենքն է ամոթից ամպամած դարձել: